Anul I. Cernăuţ, Joi 7 August 1908. Nr. 11.

Apărarea Neamului

organ politic-poporal-creştin.

Apare în fiecare Sîmbătă.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 6 coroane, 6 luni 3 coroane, 3 luni 1 coroană 50 bani.

Pentru Romînia şi străinătate:
Pe un an 10 franci, 6 luni 5 franci, 3 luni 2 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacţia şi Administraţia:
Cernăuţ
= Strada Stefaniei No. 13. =

Un număr costă 15 bani.

INSERŢIUNILE:
Un rînd petit sau spaţiul său costă pentru publicarea odată 12 bani, de doauă ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului costă şirul de petit 50 bani.

Prenumeraţiunile şi inseratele se primesc la administraţie, strada Stefaniei No. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Un paş spre mîntuire.

Luni în 26 Iulie s'au fost întrunit la Cernăuţ comitetele districtuale ale partidului naţional din ţară spre a se sfătui în ce priveşte ţinuta Romînilor bucovineni în afaceri politice. Au fost de faţă peste 120 bărbaţi de încredere, din toate păturile poporului nostru. După o desbatere amănuntă şi după multă chibzuire cu mare însufleţire s'au hotărît urmatoarele:

I. Comitetul naţional decide a consimţi la alianţa înjghebată de comitetul central al partidului naţional cu partidul creştin-social din Viena, primindu-se programul economic al numitului partid, rezervîndu-şi comitetul naţional deplină libertate în toate afacerile naţionale şi confesionale.

*

II. Comitetul naţional consimţeşte pe deplin cu lupta partidului creştin-social, începută contra mişeliilor din ţara noastră şi hotăreşte a se alipi în ori şi ce condiţiune în aceasta luptă, întrucît ea este dreaptă, stînd gata a combate fără cruţare tot răul ce se revarsă asupra poporului nostru, vină el din orice parte.

*

III. Comitetul naţional decide, că este pentru unirea întreg poporului romîn din Bucovina, şi-l însărcinează pe comitetul executiv al partidului naţional, de a lua măsurile potrivite pentru a înjgheba o astfel de unire, care să asigure independenţa deplină partidului nostru.

*

Aceste trei deciziuni, luate cu însufleţire deosebită, sînt pentru ţara noastră şi mai ales pentru poporul nostru de cea mai mare însemnătate.

Acuma deabia s'au sfinţit legăturile de prietenie, ce le-am fost prins noi astă primăvară cu partidul creştin-social din Viena, în întregimea lor şi de acuma deabia putem zice că avem la spatele noastre un prieten puternic, care ni va da ajutorul trebuincios în lupta ce am incins'o cu duşmanii poporului nostru, cu lichelele şi lipitorile satelor, cu cămătarii, cîrşmarii şi sugătorii de de sînge al neamului nostru.

Răsboiul ce l-am declarat noi acestor duşmani astă primăvară şi pe care l-am purtat pînă acuma cu sfială, ştiindu-i pre ei puternici şi gata la orice jertfe şi la orice mijloc întru repunerea noastră, de acu 'l vom purta cu toată bărbăţia şi fără cruţare, căci în urma legăturilor făcute cu partidul creştin cocial din Viena, ne simţim destul de puternici pentru a înfrunta pe duşmanii noştri jidovi.

Dar nu numai contra acestor mişei se îndreaptă lupta noastră, ci şi contra acelor, cari,

fiind chiar de lege creştină, vroesc să ni piardă virtuţile şi moravurile noastre.

Tot ce-i rău în ţară la noi, vom griji ca să fie depărtat şi înlocuit cu bărbaţi de cinste şi de virtute. De neapărată lipsă este însă că în această luptă grea şi omorîtoare dintăi noi sînguri să ne strîngem rîndurile, să dăm certele şi gîlcevele, cari ne-au desbinat pînă acuma — spre bucuria străinilor — la o parte şi mînă în mînă, umăr la umăr să plecăm la luptă, căci ştiut este, că discordia, zavistiea şi pizma, cu tot ajutorul de din afară, trebue să ne ducă la peire.

Dacă vre unul din noi a greşit, să-l judecăm cu dreptate şi după ispăşirea pedepsei, ce o va fi primit, cu dragoste să-l primim iarăşi în rîndurile noastre, grijind ca să-l ferim pe viitor de alte greşeli. Şi dacă nu vom lăsa, ca străinii să se amestece în afacerile noastre, strîngerea rîndurilor noastre cu uşurinţa se va putea face şi în scurt vom arăta ce preţueşte poporul nostru.

Prin legăturile făcute cu partidul creştin-social credem că am făcut un pas înainte întru desrobirea poporului nostru din ghiarele duşmanilor noştri de moarte şi dacă vom avea în lupta încinsă şi sprijinul poporului nostru, izbînda va fi de bună samă pe partea noastră.

Deci fraţilor, strîngeţi-Vă rîndurile şi cu Dumnezeu înainte pentru lege, limbă şi moşia strămoşească.

Din isprăvile jidoveşti.

Vineri în 26 Iuni a. c. a venit la Rădăuţ la tîrg pintre mulţi alţi oameni şi o femeie din Frătăuţul nou, cu numele Domnica alui George Lupoaie. Ea avea de vînzare o vacă frumoasă, mare şi bine hrănită. Decum a sosit femeia pe piaţă se năpustiră asupra ei negustorii — numai jidovi — şi căutau chip şi feliu să-i radă văcuţa femeii, aşa ştii, mai mult de-a fuioru popii.

Jidanul Hersch F. o îmbia cu 170 de cor. Femeia se învoi în fine cu atîta, căci tot o îndesea cu vorbe, că-i fînul scump tare şi că-i mare nevoie de bani. După ce făcură tîrg, ia dat jidanul jemeii 140 cor. arvoană şi i-a zis să-i aducă vaca pînă la el acasă, unde îi va da şi remăşiţa de 30 cor. Intre aceste se grăbi jidanul de a pune cartea de vite pe numele lui. Ajungînd el acasă îşi bagă frumos vaca, care era a lui, în grajd şi pofti pe urmă pe femeie cu prietenie în casă.

Femeia mirată de o aşa bună primire a jidanului, întra în odaie, unde nu era nime, afară de Hersch F.

Dară ce gîndiţi că s'a întîmplat?!

Jidanul, nu de mult încuibat în Rădăuţ, în loc să-i deie rămăşiţa de bani, încuie femeia în odaie, o apucă de grumaz şi de cap şi aşa cere cu »prieteniea aceasta« cele 140 cor., care i le-a fost dat femeii pentru vacă. Femeia dintăiu nu vrea să-i deie banii, da pe urmă, văzînd că nu-i şagă şi că nesăţiosul de hoţ o ameninţă cu bă-

---

FOIŢA.

Din „Povestea vorbei“.

Un ţigan furase două gîşte grase
Şi să le ascunză 'n desagi le băgase,
Gîndind întru sine ce minciuni să zică
De 'l va 'ntălni 'n cale vre un romînică.
Merse dar cît merse îl şi 'ntîlni 'ngrabă
Un Romîn c'o botă şi stînd îl întreabă,
Zicînd: Spune ce ai în desagi ţigane?
El respunse: Icea am nişte ciocane.
Dar dincolo cei? (El întăi minţise
Dar greşindu-i gura) „altă gîscă“, zise.

* * *

Alt ţigan odată a întrat să fure
Cînd iată stăpînul în mîni c'o secure.
Ce cauţi ţigane (îi zise) 'n grădină?
M'a aruncat vîntul, nu sînt eu de vină.
Te-a aruncat vîntul? asta nu te scapă,
Dar ce-ţi cată ghiara înfiptă în ceapă.?
M'apucai de dînsa să nu mă ia vîntul.
De geaba ţigane, nu ţi-ai găsit sfîntul,
Dacă e aşa dar de ce-ţi împluşi traista?
Apoi Romînico, vezi, asta e asta.

Calicul dela Talpalari.

Incă nu sînt 40 de ani, decînd mahălaua ce vine în partea stîngă de din dosul Academiei, se numea Calicimea Domnească; iar uliţa, care poartă numele de strada Petru Rareş, mai înanite era ticsită de calici privilegiaţi, cari mişuieau ca furnicile în toate părţile.

In partea aceea a locului trăia un calic bătrîn şi orb din naştere cu numele Haralambie. Ca

taie de moarte, scoase de frică banii şi-i dete înapoi jidanului. După aceasta scăpă femeia c'o mînă de suflet, fără bani şi fără vacă din pustia de casă a jidanului fără milă şi începu a răcni şi a povesti oamenilor, tremurînd de frică, întîmplarea cea tălhărească. Infioraţi pînă la oase ascultară oamenii povestea cea crîncenă şi înştinţară jandarmeria. Un sergent de jendarmerie îl arestă pe jidan şi-l duse dimpreună cu femeia şi cu vaca la primăria comunală. Aici minţi jidanul şi făcu de nimică spusele femeii, zicînd că cearta s'a născut numai pentru cîteva coroane, pe care i le-a dat prea mult pentru vacă. La sfîrşit însă a mărturisit adevărul cu cumpărarea vacii şi judecata aceasta comunală s'a sfîrşit aşa: »Jidanul ia dat femeii tot preţul de tocmeală 170 cor. şi lui nu i s'a clintit nici un păr din cap, cu toate că a săvîrşit o faptă atît de criminală.«

Ce zice judecătoria la o aşa faptă?

Spre mîntuire.

(Urmare).

Cum vă place?!?

Iată, oameni buni, ce fel de şcoală fac jidanii împrotiva noastră. De mici copii, cînd numai abia au eşit din găoace, ei sînt duşi la belferul lor şi acolo li se toarnă tot veninul spurcat al acestor învăţături în mîntea lor copilărească, aşa că învăţăturile aceste mişeleşti pătrund întreaga fire a jidanilor; din cap pînă în degetele picioarelor ei sînt ghiftuiţi de ură împrotiva noastră a creştinilor şi viaţa lor întreagă ei nu au altă grijă mai mare decît cum ne-ar putea înşela mai diavoleşte şi cum ne-ar putea căşuna mai degrabă moartea. Averile noastre adunate cu sudori de sînge ei le ţin că sînt averile lor, căci pe noi creştinii ei ne cred că sîntem nişte vite fără suflet, mai răi decît cînii, deci nu avem dreptul la averi pe acest pămînt cum nu avem dreptul la fericirea raiului. De aceea dacă de pildă într'un sat de creştini, cum e bunăoară Horodnicul, ar trăi numai un singur jidan, atunci după învăţătura lor, toate averile acelui sat sînt averi fără stăpîn şi nime altul nu-i îndreptăţit să le stăpînească decît unicul jidan ce trăieşte în acel sat, fiind-că numai el singur e om, pe cînd toţi creştinii sînt vite. Cu cît mai priceput va fi deci dară acel jidan la înşelatul creştinilor şi cu cît mai repede va stoarce el tot sîngele economic din gîzele cuvîntătoare ale satului, cu atît mai mare va fi răsplata lui în faţa lui Dumnezeu celui jidovesc. — Să se ştie anume odată pentru totdeuna că Dumnezeul nostru al creştinilor nu e acelaş Dumnezeu cu al jidanilor; al nostru e Dumnezeul dragostii celei mai curate între oameni, al lor însă e un Dumnezeu al urii şi al înşelăciunilor de tot feliul —. Dacă jidanii se cred singurii stăpîni ai acestei lumi şi mai ales sîngurii stăpîni ai tuturor bogăţiilor pămînteşti şi

---

unul ce era mai vechiu de cît toţi calicii din acea mahala, moşu Haralambie, căci aşa-i ziceau toţi poporenii, avea un loc anume de cerşetorit la uşa Bisericii Talpalari, căreia i se mai zicea şi biserica din Calicime.

Moşu Haralambie cerşitorea la acea biserică şi în acea parte de loc de mai bine de 50 ani, aşa că toţi calicii de mai încoace, fie mai tineri fie mai bătrîni, îi păzeau cu multă sfinţenie colţuşorul lui, chiar şi în vreme, cînd el n'ar fi venit în ziua aceea la biserică.

Odată, de hramul biserici, nu ştiu de unde, se pripăşeşte pe acolo un calic cu totul nou şi necunoscut de nimeni în partea aceea şi cum intra şi eşia lume multă, calicul cel necunoscut se aşeză pe locul bătrînului Haralambie, care tocmai atunci venea şi el.

Cînd simţi orbul că i s'au călcat drepturile vechi, care pînă atunci nu îndrăznise nime să-i facă una ca asta, se înfurie grozav, ş'apoi vorba ceea: ferească D-zeu de bătaia orbului; cînd începu a învîrti cîrja în dreapta şi în stînga, credeai că se răsipeşte pămîntul.

Chiar în clipa aceea iată că soseşte şi mitropolitul Sofronie, ca să slujască de hram şi cum bătrînul orb era înfuriat şi batjocurea cu vorbe aspre rădică deodată cîrja ca să dea în capul vinovatului şi cînd colo trage una în spinarea mitropolitului aşa de tare, că i-a plesnit antereul. Bietul mitropolit, galbăn la faţă de spaimă şi de durere, începu să dojenească pe bătrînul orb cu cuvinte mai mult părinteşti.

— Da ce, Prea-sfinte, răspunse calicul, cum ai crede St.-ta să las pe un venetic, pripăşit din

îndeosebi ai pămîntului, atunci spuneţi, oameni buni, dacă se poate pe lumea asta altă primejdie şi altă pacoste mai mare decît jidanii? Dar spuneţi mai ales dacă se poate să trăiască în lume altă dihanie mai greţoasă şi mai ticăloasă decît cum sînt jidanii? Ei n'au nici urmă de mustrare de cuget cînd te pradă şi te înşală, pentru-că ei nici nu cred că te-au prădat şi înşălat, ci cred, că averea ta este averea lor şi că dînşii împlinesc o faptă plăcută lui Dumnezeu, dacă îţi ieu acea avere. Aferim de aşa un Dumnezeu, care află plăcere în prădăciuni şi înşălături! Aşa un Dumnezeu nu e Dumnezeu ci-i o *minciună!!*

Inchini-se jidanii însă cui li place, pe noi nu ne doare capul din pricina aceasta, căci nu noi, ci ei sînt dători să-şi deie sama înaintea lui D-zeu celui adevărat, care a făcut ceriul şi pămîntul şi toate popoarele deopotrivă, despre isprăvile lor pe acest pămînt; ceea ce ne doare pe noi este că prin credinţa lor cea nebunească, care numai în crierii smintiţi ai Rabinilor şi cărturarilor de pănura celor ce L'au răstignit pe Domnul nostru Isus Christos, a putut să se nască, prin aceasta credinţă spurcată zic, ei primejduiesc viaţa poporului nostru romînesc. Din spurcata lor credinţă a răsărit gîndul diavolesc al velniţelor bucovinene, în care se fierbe otrava cea mai blăstămată, ce omoară sute de mii de vieţi romîneşti: *răchiul.* Din credinţa jidovască au răsărit nenumăratele bănci jidoveşti, cari storc toată vlaga gospodarească a poporului romînesc şi o duc în buzunarele jidoveşti.

Pînza păingănişului jidovesc din Bucovina este întinsă peste întreaga ţeară şi noi Romînii ne sbatem în ea ca nişte gîze desnădăjduite. Cîţi jidani în această nefericită ţeară, atîţia păingăni sugători: ici o dugeană cu mărunţăşuri, dincolo una cu lucruri de modă; ici o cîrşmă puturoasă pentru ţărani, dincolo un hotel strălucit pentru domnărime; ici un advocat, care şi-a tuns perciunii, dincolo un doftor, care-şi strigă marfa prin toate gazetele, înşelînd lumea cu ochene şi raze electrice; ici un găzetăraş jidovesc, care se amestecă pînă şi'n cele mai sfinte afaceri ale creştinilor, trăgînd în glod totul, ce noi avem mai sfînt, dincolo un agent al tartarului, care vinde sute de muncitori romîni ca pe nişte vite. Scurt, încotro te întorci pute locul de jidan şi de usturoiu, care-i mîncarea lor cea mai plăcută. Şi ce-ar fi de s'ar apuca de moşie noastră; treăcă-meargă, tot nu ne-am oţărî pînă întru atîta, însă nenorocirea nenorocirilor pentru neamul nostru este, că jidanii s'au apucat de-o bucată de vreme şi cumpără moşie după moşie, gospodărie după gospodărie.

Despre tîrgurì mi-i groază să mai vorbesc, căci aproape tot petecuţul de pămînt din ele a întrat de mult în mîna jidanilor, fie că de istov prin contracte formate, sau prin datoriile ipotecare intabulate pe pămînt; dar groaza aceasta începe a ne cuprinde pe toţi şi pe la sate. Fruntea locurilor şi-a gospodăriilor săteşti sînt trecute in stăpînirea jidovească, căci ştiut este că acest roiu de păingăni totdeauna se aşează în mijlocul reţelei, deci în inima satelor, de unde trage ziua şi noaptea fir după fir în jurul întregului sat, ţesînd în pînza sa blastamată pe toate gîzuţele nepricepute şi nepovăţuite de nime. Dacă cutează cineva să arete primejdia în care ajungem cu toţii din pricina perciunaţilor păingini, cari ne sug toată vlaga economică şi ne otrăvesc viaţa sufletească şi trupească, atunci — oi wei Gewalt! — se cutremură temeliile împărăţiei întregi de ţipetele ce le scot perciunaţii în contra omului lui Dumnezeu.

Cînd au început ţăranii a se lăsa de băuturile otrăvitoare în urma poveţelor tînărului fecior din Mahala, Stefan Saincíuc, căruia Dumnezeu îi dăruise mintea luminată ca să înţeleagă primejdia, spre care ne mînă beţia, toată jidovimea a început

---

toată lumea, să vie şi să-mi calce drepturile mele de calic vechiu — de baş calic? Da cine nu ştie că neam de neamul meu aici am calicit cu toţii, şi pot zice, că chiar întreg neamul meu a ţinut şi ţine încă pe umerii lor zidurile acestei biserici?

Și astăzi să vie un vîntură ţară, cine ştie de unde şi să se atingă de drepturile mele? Las'că-i vin eu de hac; am să-i scot mai întâi ochii, să rămîie chior ca şi mine şi cînd voiu muri pot să-i dau de moştenire locul, dar pînă atunci să ferească D-zeu pe toată lumea, că nu mă las odată cu capul. . . . . .

a ţipa şi a urla ca o potaie de lupi turbaţi împotriva acestui »*goi revoluţionar*«, care primejduieşte întreaga împărăţie cu învăţăturile lui. Cîrmuirea mai degrabă a băgat în seamă ţipetele jidovimii şi ce-a făcut ce n'a făcut, dar Stefănică bietul s'a trezit într'o bună demineaţă legat cot la cot şi pus la răcoare. Ach! atunci jidanii au răsuflat în larg ca şi cînd le-ai fi luat un munte de pe piept, căci — vedeţi oameni buni — din nou a început a li merge ca din apă cu *otrăvirea creştinlor*, care li este poruncită prin lege.

Acuma a ajutat bunul Dumneseu şi au ajuns la putere în împărăţia noastră Germînii creştini-sociali, cu cari noi Romînii ne-am însoţit şi numai de aceea cutezăm să tipărim aceste învăţături, de altfel ne-am trezi că stăpînirea confiscă sau opreşte ori ce învăţături împrotiva acestui ne-am blăstămat, care ştie să puie în slujba sa pînă şi pe unii miniştri împărăteşti. Jidanii au milioane şi milioane de bani adunaţi cu înşălaciune din munca creştinilor şi cu aceste milioane cumpără pe cei mai puternici şi pe cei mai învăţaţi bărbaţi din lume, ca să-i apere şi să li steie mînă de ajutor în implinirea gheşefturilor lor.

Ba şi mai mulţi deputaţi se iasă cumpăraţi de jidani şi în loc să ceară lucru de folos pentru creştini, ei cer de care numai te încrînceni cînd le auzi. Aşa bunăcară jidanii vreu să scoată din şcoli învăţămîntul religiunii, adecă vreau să stîrpească credinţa creştinească din inimile copiilor noştri şi cu milioane de bani lucră ca să facă o lege ca aceasta în împărăţia noastră, iar mulţi deputaţi, înfruptaţi cu bani jidoveşti ţin hangul jidanilor. Aferim că ar fi treabă să-ţi dai tu copilul la şcoală să ţi-l facă păgîn. Sînt însă şi creştini slabi de înger, cari fără să-şi deie seama, cad în rătăcire şi nici nu ştiu că au fost împins la aceasta de jidani. Aşa bunăoară şi-au pus jidanii de gînd să-i facă capătul împăratului rusăsc după cum stă srcis în legea lor: »*tob şebe goim harogh*« adecă: »pe cel mai bun dintre creştini omoară'l«, iar mulţi dintre creştinii noştri sînt ispitiţi a ţinea partea revoluţionarilor, la spatele cărora stau jidanii cu milioanele lor. Ştiţi de unde vine ciudăţenia aceasta? Iată Vă spun: jidanii au ştiut prin gazetele lor să învenineze sufletele creştinilor de cea mai neagră ură împrotiva împăratului rusăsc, care e creştin bun şi domnitor cinstit şi are numai o pricină, că nu-i prea sufere pe ei în împărăţia lui. Nu sînt eu prieten al Ruşilor, căci şi mie îmi este mare ciudă pe ei din pricină, că au luat Basarabia şi o rusifică, dar' cînd văd cum jidanii s'au pus cu mîni şi cu picioare să zdrobească puterea creştinilor de acolo, apoi nu mai pot de ciudă.

Acestea toate vi le-am povestit ca să înţelegeţi pînă unde ajunge puterea jidovească şi să nu gîndiţi că aveţi de lucru cu nişte parchuni neputincioşi, cum sînt ei la arătare! O nu! Puterea acestor tîrtani este foarte mare şi dacă voim s'o doborîm trebue să-i punem împrotivă altă putere tot aşa de mare şi aceasta o vom găsi numai în *unirea noastră a tuturora.*

(Va urma).

Jecuţelul şi poporul nostru.

Ştim cu toţii, că acei, cari nu plătesc birul la vreme, capătă un soroc, (Mahnzettel) prin care li se aduce aminte, că au de plătit birul cel mult în 14 zile.

După lege îi jecuţelul silit să meargă dela casă la casă şi să înmanuieze dătornicilor sorocul.

Nu-i unul din datornici acasă, sau îi acasă, dar nu voeşte să primească sorocul, atunci dă jecuţelul după drept toate soroacele neînmînuate antistelui din comuna în care se află spre înmănuare.

Trecînd 14 zile după înmănuarea soroacelor, fie prin jecuţel sau prin slujbaşii satului, fără ca să fi urmat plata birului, atunci poate ori şi care datornic aştepta, că va putea fi împlinit în fiecare zi; şi dacă şi împlinit fiind, totuşi nu-şi plăteşte birul, atunci primeşte el după cîtăva vreme un e d i c t, adecă înştiinţarea, că lucrurile împlinite se vor vinde la dobă (licitaţie) în cutare sau cutare zi.

Spre a pute plăti birul la vreme îi numaidecît de ştiut, că birul pentru pămînt, pentru hornărit şi pentru casele date în chirie se plăteşte în patru rînduri la an, adecă dela 3 la 3 luni şi anume: partea întîia cu 31 Martie, cam pela Bunavestire, partea a doua cu 30 Iuni, cam pela Petru şi Paul, partea a treia cu 30 Septemvre, cam pela Ziua crucii şi partea a patra cu 31 Decemvre ceva nainte de anul nou, iar birul pus pe venit, pe care îl dau toţi meseriaşii, dughenarii şi

toţi acei, cu fel de fel de întreprinderi, care ţintesc la un cîştig, precum şi birul dela venitul personal, adecă acei, cari au un venit de peste 1200 cor. la an, numai cît în două rînduri la an dela 6 la 6 luni şi anume partea 1 cu 1 Iunie, cam pela Constantin şi Eleana şi partea a doua cu 1 Decemvrie, cam pela Jertfirea Maicei Domnului.

Nu poate unul sau altul să plătească birul dupăcum am amintit, atunci dacă îi vine jecuţelul în casă, să deie bine sama, ori de i-a înmănuat jecuţelul cu cîteva săptămîni în urmă sorocul (Mahnzettel) pentru plata birului, căci după lege poate fi numai cît acela împlinit, cărui i s'a adus prin soroc aminte, că are în vreme de 14 zile să plătească birul.

Cunoscut îi doară, că acela, care primeşte dela orişicare cănţălărie o scrisoare, trebuie să întărească primirea scrisoarei în condica dragomanului sau a sorocarului prin iscălitura sa proprie, sau prin punerea degetului. Nu-i jecuţelul în stare să aducă dovada aceasta, pe care o cere datornicul, şi totuşi nu se lasă el de înplineală, atunci ferit-au bunul Dumnezeu să se puie cineva jecuţelului în protivă mai adinsă, ci să-l lese numaidecît să-şi facă slujba după plac.

Dreptul călcat îl aflaţi, părîndu-l pe jecuţel în scris, cît se poate fără întîrziere domnului inspector peste biruri, în următorul mod (fără timbru):

Onorabila prefectură c. r!

Eu respectuos subsemnatul poşed în satul . . . o casă şi pămînt sub numărul . . .

Eri mi-a împlinit dl jecuţel unele lucruri din casă pentru plata birului. Adevărat îi, că sînt dator cu birul, dar cu toate aceste n'a avut dl jecuţel dreptul, să-mi împlinească lucrurile din casă, pentrucă nime nu mi-a înmînuat un soroc pentru plata birului.

Dovada aceasta am cerut-o dela dl jecuţel, dar nu mi-a dat-o.

Nefiind împlineala făcută după lege, rog deci, să binevoiţi a o resturna şi a da ordin, ca să mi se înapoieze lucrurile împlinite.

N. N.
proprietar din . . .

Pîra aceasta se poate face şi gural.

Precum n'are jecuţelul voie să împlinească pe cineva, fără să-i fi dat mai întăi un soroc datornicului în mînă, *aşa n'are el voie, să vîndă lucrurile împlinite,* dacă nu poate dovedi că a primit datornicul »edictul«, care îndreptăţeşte vînzarea lucrurilor. *Ştie bine datornicul că n'a primit edictul nici prin poştă, nici prin jecuţel şi nici prin slujbaşii săteşti, atunci să-l facă pe jecuţel asupra acestui caz luător de samă, şi să înainteze totodată contra acestei pricine, pîră la prefectura districtuală cam astfel:*

Onorabilă prefectură c. r.

Nevoieş fiind, am rămas cu birul pe anul acesta în restanţă.

Cu cîteva săptămîni în urmă, mi-a împlinit după drept jecuţelul mai multe lucruri din casă: un cojoc în preţ de 20 cor., un pieptar în preţ de 12 cor. şi un lăicer în preţ de 8 cor., şi le-a şi transportat *fără să fi fost numaidecît* la magazinul cănţălăriei săteşti.

Azi demineaţă am auzit din întîmplare, că-i jecuţelul în sat şi că vrea să vîndă la dobă pentru plata birului toate lucrurile zălogite.

Eu m'am înfăţişat fără întîrziere la faţa locului şi l-am rugat să nu vîndă şi lucrurile mele la dobă, pentrucă aşa ceva n'ar fi după lege, deoarece eu n'am primit edictul despre vînzarea lucrurilor.

Cazul acesta, despre cît ştiu eu nu-i unicul în felul său, şi nedorind să port judecată rog:

Onorabila prefectură binevoiască a constata că n'am primit edictul şi a da prin urmare *imediat ordin*, ca să nu mi se vîndă lucrurile la licitaţie.

N. N., proprietar din . . .

Din lumea largă.

Deputaţi noi. In locul repăusatului deputat dietal Tudor cav. de Flondor a fost ales din partea marilor proprietari dl Nicu cav. de Flondor, ear în locul d-lui Bohdanowicz a fost ales dl Dr. Cajetan Stefanowicz.

Dieta bucovineană va fi conchemată, după cum se zvoneşte, în luna lui Octomvre la o sesiune scurtă, în care deputaţii vor avea să sfătuească asupra reformei electorale comunale şi asupra bugetului ţării.

Un nou chiţibuş jidovesc. In urma controlei aspre a cămăturilor, veniturile acestora au început a seca. Deprinşi însă fiind cămătarii cu un traiu bun, fără muncă, ei caută fel şi chip ca şi mai departe să poată suge măduva creştinilor noştri. Ni soseşte ştirea din Rădăuţ, că acolo s'a format o clică de cămătari, cari cumpără gospodăriile ţăranilor noştri la licitaţie. Se'nţelege că întru ajungerea acestui scop ei la licitaţie mărg mînă'n mînă, dînd pentru gospodăria, ce se vinde un preţ de bajocură şi nu lasă pe alţi creştini să liciteze şi ei. Şi dacă se întîmplă, că totuşi se înfăţoşează vr'un creştin la licitaţie, ei îl urcă atît de sus, încît suma plătită de acesta întrece mai totdeauna preţul gospodăriei aduse la licitare. Clica aceasta îşi face aşiş de cap.

Zilele trecute a fost scoasă la vînzare casa unui creştin din Rădăuţ. Să nu să fi înfăţoşat la această vînzare şi nişte creştini, casa aceasta, care preţuieşte 24.000 coroane, s'ar fi vîndut numai cu 14.000 cor. Spre norocire însă casa a fost cumpărată de 2 creştini şi bietul datornic s'a ales măcar cu cîteva mii de coroane, de altfel jidovii erau cît ai clipi din ochi să se aleagă cu un venit de 10.000 coroane. Tălhării de soiul acesta se întîmplă însă la toate judecătoriile şi nu vom lipsi a urmări lucrările acestor lichelele.

Ploile din săptămîna trecută, au făcut în ţară mari pagube. In Vijniţa Ceremuşul a rupt podul care ducea spre oraşul din galiţia Cuty, punînd totodată o parte din oraş sub apă. Asemenea a fost pus sub apă şi o parte din Banila-rusască şi întregul sat Certoria. Sute de fălci de păpuşoi, grîu şi săcară au fost nimicite, ba şi jertfe de oameni au cerut apele, căci în Vaşcăuţ s'a înecat un jidan bătrîn, iară în Mamaieşti doi ţărani, cari în lăcomia lor de-a prinde lemne aduse de apă cutezaseră să între în apele înfuriate. Mai ales m a r e p a g u b ă au făcut ploile în întreaga ţară la pînea albă, care se afla pe cîmp strînsă în clăi. Prutul a ieşit din matca sa şi a mîlit mult păpuşoi şi alte sămănături. Mai ales în Mahala a făcut pohoiul mare stricăciune.

Invitare. Societatea »Sentinela rezeşască« din Broscăuţii-vechi aranjează Duminică în 9 August o petrecere poporală împreunată cu concert şi reprezintări teatrale în localităţile d-lui Grigori Dolinschi. Venitul curat e menit pentru zidirea unei case naţionale. Preţul de întrare 1 coroană pentru inteligenţă, 40 bani pentru poporeni.

Prelegere. Părintele Epaminondas Prelici va ţine Duminică în 9 August 1908 st. n. la 3 oare după ameazăzi în şcoala poporală din Horodnicul-de-jos o prelegere despre albinărit.

O nenorocire s'a întîmplat Joi la gara din Cernăuţ. Resturnîndu-se un vagon s'a prăbuşit peste lucrătoru I. Hoffmann, căruia i-a zdrobit picioarele. In stare de moarte a fost nenorocitul lucrător dus la şpital.

Mari schimbări s'au făcut în ţara turcească în zilele din urmă. Impăratul turcesc, sultanul Abdul-Hamid a dat popoarelor sale drepturi cum le avem şi noi. Pecînd pînă acuma în ţara turcească numai sultanul avea dreptul de a da legi şi porunci, de acu înainte şi Turcii vor avea sfaturi împărăteşti, parlament, care va decide legi. Bucuria popoarelor e de tot mare şi dovezile de bucurie nu mai ieu sfîrşit. Se 'nţelegd că acestea toate, nu au putut urma fără jertfe şi mai mulţi miniştri au trebuit să fie delăturaţi. Poate de acuma vor veni şi pentru fraţii noştri Aromîni, cari duc jugul turcesc timpuri mai bune. Dă Doamne.

In Ungaria s'a întîmplat, că un proprietar Alexi Mita din Szer-Szent-Marton s'a dus într'o prăvălie să-şi cumpere un rînd de haine. Pecînd îi luau aceia măsură, întră în prăvălie un domn frumos îmbrăcat, care se dă de cunoscut ca amploiat de poliţie şi spune, că tocmai atunci s'a anunţat la poliţie, că în prăvălia aceea s'a dat bancnote false şi că el trebuie să facă o cercetare a întregii case. Pentrucă amploiatul n'a găsit nici urmă de bani făcuţi, îl lua şi pe proprietar la întrebare, dacă nu cumva ar fi luat el bani de cei făcuţi. Proprietarul se lăsa revizuit. Amploiatul de poliţie i-a luat punga cu banii în care erau peste 500 cor. şi spuse proprietarului, ca să lase punga la dînsul pînă ce va căuta banii, căci tare mare prepus are, că banii îs făcuţi. Cînd ieşi din dugheană mai zise amploiatul, ca nime să nu părăsească localul, pînă ce nu se va întoarce el. După 2 ceasuri de aşteptare zădarnică, se cam

puse proprietarul pe gînduri şi se duse la poliţie ca să caute pe amploiat. După spusa păţenii sale se vedea de tot bine, că a picat jertfă unui înşălător. Un agent de poliţie se duse cu proprietariul iară în prăvălia cea de straie, unde au căptuşit tocmai pe amploiatul, cel ce luase banii, cînd voia să plătească de 300 cor. Amploiatul cel prins fu adus la poliţie, unde a fost cunoscut ca unul dintre proprietarii prăvăliei de straie. El se numeşte David Kestenbaum şi e jidov. El fu arestat şi dat pe mîna judecătoriei.

Un caz înfricoşat de turbare. In comuna Nurani (Timiş) un cîne turbat a muşcat pe văduva Marta Gavrilaş. Comuna a trimis'o la institutul »Pasteur« din Budapesta pe 3 săptămîni. In credinţă, că e sănătoasă, s'a întors acasă dar s'a înşelat. După cîteva zile a simţit că-i rău şi nu poate sta locului, ci trebuia să îmble mereu. A doua zi pela miezul nopţii a căpătat sgîrciurile turbării însoţite cu dureri teribile. Tot în noaptea aceea la oarele 2 după miezul nopţii i-a venit turbarea. Sărea şi voea să muşte pe toţi din jurul ei. Venind comisia a închis'o în o chilie, unde rupea, spărgea şi frîngea ce-i venia în cale, îşi smulgea părul, îşi tăia obrazul cu unghiile şi cu dinţii rodea păretele, spărgînd şi fereştile. Pela 3 oare după masă s'a mai liniştit, culcîndu-se în pat atîrnînd în jos; punîndu-şi mînile la grumaz l'a strîns atît de tare, încît a căzut leşinată şi fiindu-i gura plină de bale s'a înecat şi a murit la 4 oare. Membrii familiei sînt foarte înfricaţi, căci înainte cu 2 oare de erumpere a sărutat pe toţi.

Editor şi proprietar: **Grigori Halip.** Redactor responsabil: **Dionisie Voronca.** Societatea tipografică bucovineană.